

SYLLABUS

1. Puni naziv nastavnog predmeta:

Osnovi radija

2. Skraćeni naziv nastavnog predmeta / šifra:

ne popunjavati

3. Ciklus studija:

1

4. Bodovna vrijednost ECTS:

6

5. Status nastavnog predmeta: Obavezni Izborni**6. Preduslovi za polaganje nastavnog predmeta:**

Ispunjene predispitne obaveze.

7. Ograničenja pristupa:

Nema ograničenja pristupa. Poželjni su odslušani temeljni moduli iz studija društvenih ili humanističkih nauka.

8. Trajanje / semestar:

1

5

9. Sedmični broj kontakt sati:

9.1. Predavanja:

3

9.2. Auditorne vježbe:

0

9.3. Laboratorijske / praktične vježbe:

2

10. Fakultet:

Filozofski fakultet

11. Odsjek / Studijski program:

Žurnalistika

12. Odgovorni nastavnik:

Dr. sc. Mirza Mahmutović, docent

13. E-mail nastavnika:

mirza.mahmutovic@untz.ba

14. Web stranica:

<http://www.ff.untz.ba/>

15. Ciljevi nastavnog predmeta:

- pružiti studentima temeljna teorijska i praktična znanja iz oblasti studija radija;
- upoznati studente sa osobitostima radija kao medija masovne komunikacije;
- izložiti studentima historiju radija u svijetu, Europi i BiH;
- pružiti studentima sistematična znanja o strukturi i političkoj ekonomiji radijske industrije;
- upoznati studente s obilježjima i trendovima radijskih industrija u svijetu, Europi i BiH;
- uvesti studente u teoriju zvuka, obilježja auditivne percepcije te načela komuniciranja pomoću zvuka;
- naučiti studente tehnikama govora na radiju;
- naučiti studente pravilima upotrebe muzike i zvučnih efekata;
- upoznati studente s vrstama radijskih tehnologija;
- ukazati studentima na važnost radijskog medija u sistemu masovnih komunikacije, te ulogu radija održavanju i mijenjaju društvenih odnosa, kulturnih identiteta kao i poredaka moći.

16. Ishodi učenja:

Na kraju kursa uspješni studenti, koji su tokom čitavog nastavnog perioda kontinuirano obavljali svoje obaveze, bit će osposobljeni da: stručno primjenjuju teorijske koncepte iz oblasti studija radija za kritičku analizu komunikacijskih praksi u oblasti radijske industrije; identificiraju i uvažavaju distinktivne karakteristike radija kao medija masovne komunikacije; upravljaju fizičkim svojstvima zvuka (amplitudom, frekvencijom, talasnom dužinom, fazom, harmonijskom konstitucijom kao i prostornim svojstvima zvuka) prilikom oblikovanja izražajnih oblika radijskog novinarstva; razumiju proces auditivnog opažanja i specifičnosti slušalačkog procesa na radiju; razlikuju i stručno upotrebljavaju izražajna sredstva radijske komunikacije (govor, muziku, zvučne efekte i tišinu); primjenjuju pravilnu tehniku disanja, profesionalne standarde impostacije, artikulacije i diktacije prilikom upotrebe govora u novinarskim radijskim žanrovima; razlikuju vrste i načine funkcioniranja radijskih tehnologija, analognih (AM/FM) i digitalnih, zemaljskih (DAB, DRM, IBOC, FMExtra i ISDB), satelitskih i web transmisionih platformi; demonstriraju poznavanje ključnih odlika historijskog razvoja radija u svijetu, Europi i BiH, demonstriraju poznavanje ključnih industrijskih sektora, institucionalnih modela i razina radijske industrije; koriste literaturu pri rješavanju teorijskih i praktičnih problema; polože kolokvije i završni ispit na kraju semestra.

17. Indikativni sadržaj nastavnog predmeta:

Kurs spada u skupinu temeljnih stručnih predmeta na I ciklusu studija Odsjeka za žurnalistiku. Na predmetu se sistematično elaboriraju osnovna znanja, tehnike i vještine iz oblasti studija radija, neizostavne za rad u elektroničkim medijima. Modul uvodi studente u karakteristike i historiju radija kao medija, omogućava im da razumiju elemente i principe komuniciranja pomoću zvuka, osobitosti auditivne percepcije, radijske tehnologije, izražajna sredstva radija, te, u konačnici, praktično primjene stečena saznanja prilikom upotrebe govora, muzike i zvučnih efekata unutar izražajnih oblika radijskog novinarstva. Također, studenti na modulu izučavaju kako je radio organiziran kao industrijska djelatnost, ključne industrijske sektore, institucionalne modele i razine, pri čemu se posebna pažnja poklanja javnom radijskom servisu, komercijalnom i radiju zajednice. Predmet polazi od pretpostavke da je radio kao medij masovnog komuniciranja ne samo radikalno promijenio prakse komuniciranja modernih društava nego i da je uvjetao razvoj narednih tehnologija masovnog komuniciranja, prije svega televizije. Na modulu se obrađuju sljedeće teme: obilježja radija kao medija; uvod u teoriju zvuka; osnove auditivne percepcije; historija radija; radijska tehnologija; radijska industrija; politička ekonomija radija; izražajna sredstva radija (govor, tišina, muzika i zvučni efekti); tehnike govora na radiju; nevidljivost radija; radijska publika; radio, društvo i kultura.

18. Metode učenja:

Interaktivna predavanja uz korištenje multimedijalnih sredstava, analizu radiofonske građe, praktične (laboratorijske) vježbe, individualne i timske projekte koji podstiču stručno osposobljavanje, aktivno učešće i rasprave studenata. Nastava se izvodi na službenim jezicima Bosne i Hercegovine. Studenti su obavezni prisustvovati na minimalno 80% predavanja/vježbi.

19. Objašnjenje o provjeri znanja:

U cilju što objektivnije i sveobuhvatnije evaluacije usvojenog znanja studenta, ocjena rada kandidata formirat će se pomoću više kriterija vrednovanja:

1) Prisustvo i aktivnost na nastavi

Od svakog studenta se očekuje aktivno sudjelovanje u razgovorima i zadacima koji će se izvoditi o temama obuhvaćenim programom kursa. Aktivni studenti pažljivo prate izlaganje teme, pripremljeni su za nastavnu građu, tematski su relevantni, poštuju druge kolege prilikom rasprava, te su konstruktivni prilikom praktičnog rada. Pasivni studenti su nepripremljeni za temu koja se izlaže na času, slabo sudjeluju u raspravama i tematski su nerelevantni. Bodovanje aktivnog učešća na času temeljit će se na nizu mjera, poput (ali neograničavajući se isključivo na navedene) rasprava na času, kratkih testova (kad bude moguće), pažljivom praćenju predavanja i slično a nosi max. 10 bodova.

2) Individualni i timski projekti

U toku trajanja semestra suradnik na kursu, prema uputama predmetnog nastavnika, studentima će utvrditi i pojasniti različite zadatke iz oblasti studija radija, koje su studenti, dužni uraditi, individualno i/ili u timu, u predviđenom roku. Projekti će biti osmišljeni s ciljem praktičnih vježbi, primjene znanja i vještina prezentiranih na predavanjima. Uvjet za pristup završnom ispitu su završeni i u predviđenom roku predati projekti. Struktura i smjernice za izradu projekata bit će podrobno pojašnjene na početku semestra na vježbama. Projekti nose max. 10 bodova.

3) Kolokviji

U toku semestra studenti će imati dva kolokvija, koji predstavljat parcijalnu provjeru znanja putem pismenog testa, a izvest će se nakon polovine obrađenih tematskih cjelina u toku semestra. Test će se sastojati od max. 10 pitanja, a uz svako pitanje bit će naznačeni bodovi koje to pitanje nosi. Kolokvij, pojedinačno, sadrži max. 15 bodova. Pitanja na kolokviju mogu biti koncipirana na jedan ili sve u nastavku opisane modalitete: (a) pitanja koja imaju ponuđen djelomičan odgovor a studenti su dužni dopuniti preostali dio; (b) pitanja koja imaju više ponuđenih odgovora a student treba zaokružiti tačno pitanje; (c) pitanja koja imaju dva ponuđena odgovora (tačno/netačno) a student treba zaokružiti ispravni odgovor; (d) pitanja u kojima se od studenta traži kratko obrazloženje. Izuzetno, uslijed bolesti, porodičnih tragedija, studijskih razmjena ili usavršavanja, studenti koji nisu radili kolokvij, mogu uraditi seminarski rad.

4) Završni ispit

Nakon odslušanog kura, studenti će imati završni ispit, koji će se sastojati od pismene (test s max. 35 pitanja) ili usmene (kartice s deset pitanja) provjere znanja. Pitanja na pismenom testu će biti koncipirana na jedan ili sve prethodno opisane modalitete. Uz svako pitanje bit će navedeni bodovi koje to pitanje nosi u sistemu ukupnog ocjenjivanja. Pismeni test se radi 60 min. Usmeni ispit se izvodi kroz kraću diskusija, sa osvrtom na temeljna pojmovno-teorijska, koceptualna i praktična pitanja obrađena tokom realizacije nastave. Na završnom ispitu student može ostvariti max. 50 bodova.

20. Težinski faktor provjere:

Kriteriji ocjenjivanja s bodovima

1. Prisustvo i aktivnost na predavanjima i vježbama - max. 10
  2. Individualni i timski projekti - max. 10
  3. Kolokvij I - max. 15
  4. Kolokvij II - max. 15
  5. Završni ispit - max. 50
- Ukupno - max. 100

Ocjena na završnom ispitu (odnosno, popravnom i dodatnom popravnom ispitu) formira se prema sljedećem sistemu ocjenjivanja: 51-60 bodova – ocjena 6 (E); 61-70 bodova – ocjena 7 (D); 71-80 bodova – ocjena 8 (C); 81- 90 bodova – ocjena 9 (B) i 91-100 bodova – ocjena 10 (A)

21. Osnovna literatura:

- Shingler, M. & Wieringa, C. (2000): Radio (on-air), Beograd: Clio.
- Baraković, V. & Mahmutović, M. (2013): Osnovi radijskog novinarstva, Tuzla: Offset.
- Zgrabljic Rotar, N. (2007): Radio (mit i informacija, dijalog i demokracija), Zagreb: Golden marketing.
- Mučalo, M. (2010): Radio: medij 20. stoljeća, Zagreb: AGM.
- Đorđević, B. (1984): Gramatika srpskohrvatske dikcije, Beograd: Univerzitet umetnosti u Beogradu.
- Šipka, M. (2005): Kultura govora, Sarajevo: Institut za jezik.

22. Internet web reference:

(max. 687 karaktera)

23. U primjeni od akademske godine:

2015/2016

24. Usvojen na sjednici NNV/UNV:

16.03.2015